

ELŐFIZETESI ÁR

HELYBEN és VIDÉKEN:

Egész évre . . . 360— K
Fél évre . . . 180— K
Negyedévre . . . 90— K
Egy hóra . . . 30— K

Interurbán telefon 21. sz.
Szerkesztőség telefonja
nappal 21. éjjel 16-52. sz.

Egyes szám ára 2 korona

NAGYVÁRAD NAPLO

SZERKESZTŐSÉG
Strada Sf. Ladislau (volt
Körös-utca) 12. sz. a hova
minden a lap szellemi ré-
szét illető közlemények
küldendők.

KIADÓHIVATAL:
Strada Sf. Ladislau (volt
Körös-utca) 12. sz., hova
a hirdetések és előfize-
tési pénzek küldendők.

Felelős szerkesztő: FEHÉR DEZSŐ

POLITIKAI NAPILAP

Huszonharmadik évfolyam

Comandantul Trupelor de Vest.

Ordonanta Nr. 37.

din 30 Aprilie 1920.

Noi Comandantul Trupelor de Vest, pe baza art. 32 si 57 din titlul 2 aditional, Codul de Justitie Militara in Interesul Sigurantei Armatei si Ordinul Publice

Ordonam:

Pentru Intreg cuprinsul Transilvaniei si Banatului considerate Zone de operatiuni, urmatoarele:

Art. 1. Ministerul de Razboiu fiind informat ca s'a anuntat a convocare la o intrunire sau congres al Voluntarilor ardeleni, se face cunoscut ca nu se admite nici o intrunire de cetateni grupati sub orice titlatura militara, intrucat intrunirea militarilor sau acelea ce se fac in numele unei organizatii militare sunt complet interzise de lege si regulamente militare.

Art. 2. Voluntarii fostului Corp al Voluntarilor ardeleni si bucovineni, Corp care nu mai exista in prezent, sunt invitati sa ramana linistiti, la casele lor si sa nu dea ascultare celor ce i-ar convoca la intruniri facute sub aceasta denumire, intru cat convocatorii nu pot fi decat niste rataciti, cari au uitat ca instituirea acestui Corp de Voluntari, a avut o misiune cu mult mai inalta si mai mareata pentru interesele Neamului, decat aceea de a se deda la lupte politice interne.

Fiecare cetatean este liber sa faca politica, insa manifestatiuni politice ale unei multimi purtand o titlatura militara, sunt oprite.

Art. 3. Acel ce se vor dovedi ca prin: viu graiu, publicatiuni in ziare, manifeste, afise sau prin scris, vor invita sau indemne pe cetateni sa se adune in numele unei organizatii militare, vor fi dati in judecata Curtilor Martiale si pedepsiti cu dela 3 luni pana la 2 ani inchisoare.

Acel ce se vor dovedi ca cu buna stiinta s'au intrunit sub titlatura unei organizatii militare, vor fi deasemenea trimisi in judecata Curtea Martiale si pedepsiti cu dela 1 luna pana la 1 an inchisoare.

Art. 5. Contatarea acestor infractiuni, se va face de orice organ de politie civil sau autoritate militara.

Art. 6. Ordonanta de fata se va publica pe cat cu putinta in ziare, se va afisa in toate comunele, la sediul Curtilor Martiale, Pretoratelor, la Comandurile de Plata si la localurile de Jandamerie, educanduse la cunostinta obstasca si prin bataie de toba.

Art. 7. Aceasta ordonanta devine executorie trei zile dela afisarea ei si se aplica numai celor deveniti culpabili in arma expirata acestui termen.

Dat de Comandamentul nostru din Sibiu astazi 30 Aprilie 1920. Comandantul Trupelor de Vest. General de Corp de Armata:

Vaitoanu, m. p.

Sef de stat Major: Colonel

St. Popescu, m. p.

Pentru conformitate

Oradea Mare la 24 Mai 1920.

Ferezan,
com. de pol.

Elitelt magyar kommunisták.

Bécs, május 25. A budapesti büntetőtörvényszék Szatmári Sándor újpesti igazgató tanítót, aki a diktatura alatt izgató beszédekkel mondott és a hadügy népbiztosság politikai megbízottja volt, továbbá, mert több százados ellenforradalmi magatartás miatt elfogatott, izgatás büntette és többrendbeli személyes szabadság megsértésének büntette miatt hat évi börtönre ítélte. Ullner Hugó kereskedő segédet aki a diktatura idején, mint az I. kerületi munkástanács alkalmazottja, tolvajlást követett el, két évi fegyházra ítélte. Hamari Árpád lakost és a kommunista bűncselekményekért már korábban három évi börtönre ítélt Harsányi János cipészt, a budapesti forradalmi törvényszék bíralt, három, illetve két évi fegyházra ítélte, mert egy nyugalmazott vezérkari századosat rémhírtérjesztésért 15 évi fegyházra ítélték el.

Oroszország nem enged be területére ántánt alattvalókat.

Róma, május 25. A népszövetség tanácsa az orosz kormánytól táviratot kapott: »A moszkvai szovjetkormány tudja — ugymond — hogy a lengyel offenzívát Európa valamennyi állama hallgatólag beleegyezéssel türi. Emiatt Oroszország elhatározta, hogy a népszövetségi tanács hatásköre alá tartozó hatalmak alattvalóinak nem engedheti meg a beutazást Oroszországba. A szakszervezetek által kiküldött bizalmi személyeket azonban továbbra is elfogadja.« A népszövetségi tanács a szovjetkormány táviratára — rem válaszol.

Magyarország aláírta a békeszerződést

Bécs, május 25. Itteni lapok tudni vélik, hogy a magyar béke delegáció szombaton tartotta utolsó ülését Apponyi elnökletével. Apponyi kijelentette, hogy a béke delegáció befejezte munkáját, de nincs abban a helyzetben, hogy a békefeltételeket elfogadhassa, ezért a megbízatást visszaadja azoknak, kiktől kapta. Azt, hogy a békeszerződést kik fogják alá-

írni, nem említette.

Versailles, május 25. Praznovszky, a magyar béke delegáció főtitkára ma átnyújtotta Henry ezredesnek a magyar választ, hogy a szövetségesek békefeltételeit elfogadja.

A békeszerződés aláírását kedden fogják hivatalosan publikálni.

a lengyel offenzíva.

Az orosz ellentámadás

— Ujabb orosz reakciós mozgalom Berlinben.

len, csapataink azonban a támadást győzelmesen visszaverték. A bolsevisták rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek.

A Dnyeper vonalát Kamovtól egészen a Berezina torkolatáig — négyszáz kilométer hosszúságban — lengyel csapatok tartják.

A legutóbbi időben elfoglaltuk Lelovot. Az északi fronton a bolsevisták rendkívül jelentékeny és az ottani öt hadosztályból álló lengyel sereget jóval meghaladó csapatokat koncentráltak és a Dvina és Leppel között ellentámadásba mentek át.

Elkeseredett harcok után, amelyek több napon át tartottak, sikerült a bolsevistáknak a lengyel csapatokat kissé visszavetniök. Ez utóbbiak most a Berezina—Piissa—Luski—Morty—Dvina vonalon állanak.

Lyon, május 25. Lengyel hadi-jelentés május 20-ról: A lengyel nagyvezérkar legutóbbi jelentése szerint a bolsevisták a Berezina szakaszon erősítéseket kaptak és így folytatják súlyos és elkeseredett támadásukat. Minden súlyos támadás ellenére is, a harmadik lengyel hadosztály különítményei a túlerőben levő csapatokkal szemben megtartották állásukat és sikeres ellentámadásaikkal súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek.

Moszkva, május 25. A vörös hadsereg vezérkara május 20-án a következő hadijelentést adta ki: Az északi fronton ellenséges kísérleteket megfúrtunk. Nyugatban, Polsk vidékén folytatjuk az ellenség üldözését, Borisov vidékén több helységet elfoglaltunk. A dunai átkelésnél hathatósan támogatták csapatainkat. Kiew mellett a harcok kedvezően folynak.

Bukarest, május 25. Moszkvából jelentik: Brussilov tábornok

Hogy a cári Oroszország restaurációjának eszméje most sem tűnt el az orosz reakciók gondolatvilágából, sőt újabb és újabb alakot ölt, arról ékesen tanuskodik bukaresti jelentésünk, amely arról ad hírt, hogy a néhai cár emberrel karöltve az ukrán, finn és német reakciókkal, Berlinben főzik az újabb terveket Szovjet Oroszország megőrzésére és a Romanovok reinteronálására.

Az alábbiakban adjuk részletes jelentéseinket az orosz ügyről:

Varsó, május 25. A lengyel főhadiszállás jelenti: A lengyel csapatok Ukrániában győzelmesen folytatják előnyomulásukat. Halsin és Kamow esett. Az ellenség jelentékeny haderővel támadást intézett a kiewi hídfő el-

az orosz bolsevista hadsereg főparancsnoka, az egyes hadseregek vezérkari főnökéhez napi-parancsot küldött, amelyben tiltakozik a lengyel offenzíva ellen és kéri, hogy Oroszország valamilyen jó fia ragadjon fegyvert, hogy visszaverhessék a támadókat.

Bukarest, május 25. Legutóbb érkezett táviratok bizonyítják, hogy a régi orosz birodalom egykori vezetői még most sem hagyják fel azzal az ábrándjukkal, hogy a régi monarchiát visszaállítsák.

Arról van szó, hogy mindenekelőtt helyreállítják az észak-orosz-oroszági kormányt, amely megismételné Judénics tábornok szerencsétlen végű akcióját.

Durnovo orosz ezredes, volt külügyi államtitkár, *Solf von Roener*, a néhai észak-oroszországi kormány pénzügyminisztere: *Grabbe* gróf a volt cár exadjutánsa; *Skoropadsky*, volt ukrán helman; *Gousskoff*, a дума egykori elnöke és *Mannersheim* tábornok, Finnország régebben jelenleg Berlinben vannak, ahol azon erőlködnek, hogy a német fogolytáborokból az orosz foglyokat kiváltsák.

Mivel azonban a foglyok még nem képeznek jelentékeny és erős haderőt, a volt orosz főemberek tervezetét készítették a németekkel való együttműködésre vonatkozóan. A tervezet végrehajói német hadtestparancsnokok lennének. Tanulmányozzák egyes területek megszállásának kérdését; oly területeket, amelyek nem engedik lefegyverezni magukat. Már van is ügyük az oroszországi intervencióra: a déloroszországi német kolóniákat: *Ackermann*, *Bendert* és *Kisineff* akarják megvédeni a bolsevista anarchiától.

Az orosz reakciók és a német militaristák között *Von Moltzahn* báró játsza az összekötő szerepét. A báró egyébként Németország követe a balti államokban és rendszeresen utazgat Königsberg és a Wilhelmsstrasse (a berlini külügyminisztérium utcája) között.

A bécsi olasz misszió visszaélései.

Róma, május 25. *Bucco* szocialista képviselő interpellációt intézett a kormányhoz és ebben többek között azt kérdezte, nem tartja-e erkölcsellenesnek, hogy a pénzügyi bajokban szenvedő Ausztria olyan magas napidíjakat kénytelen fizetni a bécsi olasz misszió tagjainak, akik egyébként szegény hoztak Olaszországra. Felelő, hogy a bécsi olasz ellenőrző misszió tagjai valuta-üzérkedéssel, árdragúttal és mindenféle láncolással foglalkoznak, az olasz kereskedőket, akik Bécsbe mennek a régi üzleti összeköttetéseket megújítani, hatalmas összegekkel sarcolják meg.

Szépséghibáit

hozza rendbe a legelső, legmodernebb kozmetikai intézetben Bémer tér 3. szám, ahol ingyen pipere cikkek kaphatók.

RNBERG HELEN

Farmerek lesznek Magyarországon a kiutasítottakból.

Bécs, május 25. A „Neue Freie Presse” írja: Legutóbb gondolkodni kezd a magyar kormány annak a többeszerény embernek a sorsa, akik az ország elfoglalt területeiről jöttek Magyarországra szívébe. Ekkor nem tehet tisztviselő és más magyar családok erejével laknak a budapesti nyugati pályaudvaron waggonokban.

Pár napja a waggonlakók azt az utasítást kapták, hogy keszves hajlékaikat el kell hagyniuk, a waggonokból ki kell költözködniük, mert a kocsi a Máv. nak a nagyarányu szállítások lebonyolítására feltétlenül szükséges van.

A költözködésre nyolc napi határidőt kaptak a menekültek. Idősebbek már lejárt az idő, de a waggonlakók nem mozdulnak. Nem is mozdulhatnak, mert nincs hova menniük. Az Országos Menekültügyi Hivatal, a *Bethlen* István gróf és *Horváth* Emil államtitkár vezetése alatt álló Menekültügyi Tanács, *Lieber* Endre kormánybiztos, *Balás* Elek és székesfehérvári osztályvezető mindent elkövetnek, hogy segítve a kilakoltatott waggonlakókat, eleget tegyenek a Máv. felszólításának.

A budapesti nyugati pályaudvaron jelenleg 410 wagon van tele menekültekkel, 1500 lélekszámmal. Az egész ország területén körülbelül 2000 wagont tartanak lefoglalva a menekültek. Ez a szám rohamosan nő. A megszállott területekről kivándorlással érkezők indultak meg, különösen az intelligens elemek kivonulása. A napokban érkezett Budapestre *Bács* Bodrogvármegye teljes tisztikara. Most várják Fiuméből az

első kiutasítottakat. Fiuméből az olaszok 850 családot utasítottak ki. A fiumelikeket, miután Budapestre nem helyezhetők el, Bruck-Királyhídára irányították.

Budapestben jelenleg három menekült-szállás van. Száz és száz család szorong székben a tömeglakásokban. De ez még mindig kevés. A főváros több iskolát nem adhat át a tömegszállások céljaira. Az Országos Menekültügyi Hivatal most lépéseket tett, hogy a kormány középületeket bocsásson a kilakoltatott menekültek rendelkezésére. Terve vette a hivatal, hogy az állam segítségével két menekült tábori fog felállítást. Tervezete az is, hogy a vármegyék alispánjaival összehatják, hogy hol és hány menekült volna elhelyezhető.

A kilakoltatástól eltérően, közegészségügyi szempontból is feltétlenül szükség van a waggonlakók elhelyezésére. Kimondhatatlanul sokat szenvedtek a téli fagyban, hidegben, most pedig a hőség a kocsiokban elviselhetetlen. Az állam, a főváros és a katonai hatóságok erőfeszítésekkel foglalkoznak a Menekültügyi Hivatal rendelkezésére állni.

Legújabb fordulat különben a menekültek ügyében az, hogy a magyar kormány támogatásával *Lieber* Endre, a menekültek kormánybiztosa intézményt szervezett a menekülteknek és rokkantaknak a többtérlemes érdekében való foglalkoztatására.

Különböző, farmszerűen berendezett birtokokon foglalkoztatják őket, mint például a baromfi-tenyésztésre és háziipari munkára fogják oktatni a menekülteket és rokkantakat.

Aviz!

In baza decretului Nr. 1914—1920 aduc la cunoștință alegătorilor de deputat și senator pentru circumscripția electorală Oradea-Mare, ca declaratiunile de candidatură leprimesc în biroul meu (oficiul primjurisconsultului Oradea-Mare) și anume pentru adunarea deputatilor in 26 Máj. 1920, iar pentru senat in 29 Máj. 1920, in ambele cazuri de la ora 9, dimineața până la ora 1 după amiază.

Dr. Demetriu Mangra
prezidentul alegerei.

Értesítés!

Az 1914—1920. számú decretum alapján tudomására hozom az Oradea-Mare választási kerület képviselő-senatorpolgárainak, hogy a jelölő nyilatkozatokat hivatali helyiségben (Főügyész hivatala, Városháza) veszem át és pedig a képviselőjelölő nyilatkozatokat 1920 május hó 26. napjáig, a szenatorjelölő nyilatkozatokat pedig 1920 május hó 29. napján, mindkét esetben d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Dr. Mangra Demeter,
választási elnök.

Mosoiu generális Guth Béla mérnök plastografiai laboratóriumában.

A »Nagyvárad Napló« több-ször méltatta már Guth Béla mérnöknek, a sokszorosított nyomda műipar terén nagyjelentőségű találmányát, mely a képeknek, betűknek, térképeknek domborművű nyomását teszi lehetővé.

Az 1918. évi októberi forradalom kitörése után már úgy állott az új vállalat ügye, hogy rövidesen megindul üzeme, de az akkor beállott közlekedési zavarok folytán a külföldön részben megvásárolt gépek utközben megrekedtek. Azután kitört a bolsevizmus, mely a régi megállapodott vállalatokat is elpusztította az üzemi tanácsok bölcs dirigálása folytán. Várni kellett egy nyugodtabb, megértőbb időszakra, hogy a nagy horderejű találmány gyakorlatilag megvalósítható legyen.

Nem túlzás, amikor azt állítjuk, hogy egyelőre át nem tekinthető ennek a találmánynak óriási hordereje. Általa az általános közoktatás, a szemléltető képek, könyvek és egyéb segédeszközök plasztikus kivitelben és olcsó előállításával megbecsülhetetlen

eszközökre tett szert, ami a nép kultúráját s ezáltal majdan a gyónosodását emelni fogja, de valóságos jótétemény lesz a vakoknak (különösen a katonai szolgálóban megvakult szegény vakoknak), mert ők sem lesznek kirekesztve a kultúra, a haladás jótéteményéből, ők is állandóan értesülhetnek az új eljárás által olcsón, gyorsan készített speciális lapjaik, könyveik stb. után a társadalom minden mozgalmáról, kultúrtörékvéséről és élvezhetik majd az irodalom, tudomány, zene legújabb termékeit.

Nem szabad azonban megfeledkezünk az azonnali és különösen Nagyváradot érdeklő eredményről, ez lesz ugyanis az első új vállalat, mely a termelés intenzív felvételét megindítja és Nagyvárad és azon lakos kezdeményezője lesz a város, amely ezen világhírré hívott találmány megvalósításával jár.

Rövidesen megindul ugyanis a vállalat. Dr. Lázár Aurél átérve ennek az ügynek nagy kulturális, szociális és gazdasági jelentőségét, lelkesedéssel igyekezik a vállalatot mielőbb üzembe hozni. Az ő érdekes propagandája meggyőzte a város és megye vezető körét is jóindulatát, sőt felkeltette *Mosoiu* tábornok érdeklődését is, aki a napokban személyesen meggyőződött a találmány lényegéről és gyakorlati alkalmazásáról.

Szerdán ott voltak ugyanis *Mosoiu* tábornok *Iliescu* kapitány kíséretében, dr. Lázár Aurél volt igazságügy miniszter, *Nyisztor* alispán, *Cucu* főispáni titkár, a kereskedelmi és iparkamara képviselőiben dr. *Pap* János és jelenlétükben Guth Béla mérnök laboratóriumában bemutatta találmánya lényegét és demonstrálta eljárásának eredetiségét és páratlan gyorsaságát *Fodor* Péter tanár szakszerű előadásával.

Mosoiu generális az egy óránál tovább tartó kísérletezés alatt a legbehatóbban érdeklődött minden legkisebb részlet iránt és a tapasztaltak felett legnagyobb megelégedésének adott kifejezést, buzdítva a feltalálót a további munkálkodásra és a maga részéről megígérte, hogy mindenképp azon lesz, hogy ezen vállalat mielőbb megvalósuljon és áldásos működését megkezdhesse, amely igen sok munkának fogja megélhetését biztosítani. *Mosoiu* tábornok külön kihallgatáson jelentette Guth Bélának, hogy ebben a vállalatban Nagyvárad felvirágzását és a kultúra előhaladását látja, amelyekért semmi fáradságot sem kímél.

A feltaláló Guth Béla mérnök és a vállalat alapítói így értékes támogatásra támaszkodva, most már fokozottabb erővel foghatnak hozzá a terv megvalósításához és rövidesen Oradea-Mare gazdagabb lesz egy valóban páratlan intézménnyel, mely dicsőséget biztosít a városnak, ahol az léte-sült és mindazoknak, akik azt létesítik.

Bérelt színházjegyeket teljes árban átvessz a Központi Újságtroda.

vagon külföldi cipő érkezett a TIVOLI cipőáruházba

Felhívás.

Tudomására hozzuk a város közönségének, hogy pénteken f. hó 28 án, 10 órakor a miniszter elnök ur, Averescu tábornok Nagyváradra érkezik.

Hogy a fogadtatás az ország miniszterelnökéhez és Románia dicső tábornokához méltó és ünneplésszerű lehessen, felhívjuk és kérjük az összes egyházi és polgári hatóságokat, egyszersmind a város közönségét, hogy a városházánál megtartandó fogadtatásnál, egyeztetően a népgyűlésen, amely a vármegye prefekturáján fog összegyűlni, részt vegyen.

Felhívainak a ház- és üzlettulajdonosok, hogy házukat és üzletheiket nemzeti lobogókkal díszítsék fel.

Oradea Mare, 1920. május 25.

Polgármesteri hivatal.

Tőzsdei jelentések.

Kolozsvár, május 25. (A Damián távirati ügynökség jelentése.) A budapesti tőzsde jegyzései május hó 21 én: Devizák: Amsterdam 8000, Kopenhága 3650, Kristiania 5515, Berlin 397—, Olaszország 1207, Prága 425.50, Stockholm 4475, Zürich 4000, Wien 104.50. Valuták: Lei 420—, márka 570, font sterling 890, francia frank 1650, svájci frank 4080, dollár 225, Napoleon 840, lira 1285, Romanov-rubel 335—, dinár 425.

Bécsi tőzsde: Devizák: Amsterdam 7405, Berlin 486.50, Kristiania 3502.50, Kopenhága 3702.50, Stockholm 3302.50. Valuták: Márka 482.50, lei 336, svájci frank 3477.50, francia frank 1400, olasz lira 1025, font sterling 810, dollár 195, rubel 265, leva 300.

Zürichi tőzsde: Berlin 1350, Budapest 206.25, Newyork 569, London 2170, Páris 41.50, Milano 29.50, Bruxelles 43.50, Kopenhága 92, Stockholm 118—, Kristiania 103—, Madrid 94—, Buenosayres 241, Olaszország 1090, Wien 310, Zágráb 420, Krakkó 260. Valuták: Osztrák lebeljegyzett 240.

Pozsonyt és Kassát megfosztják önkormányzati joguktól.

Prága, május 25. A „Republik” írja: A cseh kormány meg fogja fosztani önkormányzati jogától Pozsonyt és a város, épp úgy, mint Kassa, a kormány által kinevezett polgármestert és főhivatalnokokat fog kapni. Reichenberg városa is megszűnik törvényhatósági joggal felruházott város lenni.

Üzletvezetőség Nagyváradon.

Arad, május 25. Ispravnicu vasutigazgató Bukarestbe utazott, ahol az igazgatósági konferencia minden függőben levő ügyet meg tárgyal és megbeszélte az egy- ségesítés módjait. Ugyanezenkor intéződik el az is, hogy az aradi üzletvezetőséget feloszlatják és helyette Nagyváradon és Brassóban létesítsenek újabb üzletvezetőséget. Ma érkezett hírek szerint az aradi üzletvezetőség feloszlatása a közel jövőben megtörténik. A bukaresti vezérigazgatóság

Ispravnicu aradi igazgatót ki is nevezte a bukaresti igazgatóság forgalmi osztályának főnökévé, de egyúttal megbízást kapott az aradi üzletvezetőség ügyének további vezetésére. Arról is szó van, hogy az üzletvezetőség feloszlatása után egy ideig Ispravnicu igazgató az újonnan alakult nagyváradai vagy brassói üzletvezetőség ideiglenes vezetését veszi át és csak azután foglalja el bukaresti állását.

Bécsi lap az erdélyi viszonyokról.

A «Bécsi Magyar Ujság» május 18-i száma terjedelmes tudósítást közöl az erdélyi állapotokról. Adorján Sándor dr., a Nagyváradon is jól ismert fiatal nemzeti politikusként az információi alapján. A tudósítás nem egészen hű tükrre ugyan az itteni viszonyoknak, de egyaránt részt, amelyek teljesen fedik a valót, ki ragadunk belőle.

— A tulajdonképpeni sérelme a magyar lakosságnak a szabad mozgás hiánya.

— A kívülről jövő agitáció miatt ugyanis a magyar lakosság utalványait csak nehezen intézik el. Nehezebb a mozgást, hogy a kivételes katonai állapot miatt utalványban a katonai hatóságokhoz is kell fordulni. A román állami rendőrség, az u. n. siguranca, szintén az agitáció miatt kelle meillenkedik a magyar lakossággal, talán némi tulbuzgósággal is. De vannak kivételek. Nagyváradon Jon Bancilla őrnagy megtudta találni azt az utat, hogy a magyar lakosság a legteljesebb bizalommal fogadja intézkedéseit, amelyeket nem vezet faji elfogultság.

— A magyarság sérelme továbbá, hogy nincs méltóan képviselve a román parlamentben.

— Az első választások alkalmával ugyanis a magyarság nem vetett részt a szavazásban és így a román parlamentbe került képviselők nem igazi képviselők a magyarságnak. Ez azért történt így, mert míg a békekonferencia döntése nem volt ismeretes, a magyarok nem akartak beilleszkedni a román alkotmányos élet kereteibe. A román kormány a passzív rezisztencia dacára hét magyar politikust meghívott a román parlamentbe, hogy mégis képviselve legyen a magyarság.

— Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy az előző román kormány, az ugynevezett erdélyi román politikuskormány, egyáltalában nem azért bukott meg, mint hogyha tulságosan magyarbarát lett volna. Éppen ellenkezőleg: az erdélyiek kormányának azért kellett távoznia, mert a román király liberálisabban kormányalakulásának akart helyt adni.

— A nemzetközi egyezmény szerint politikai vétség miatt Románia senkinek sem szolgáltat ki, a magyarországi munkásüldözés elől tehát sokan Romániába menekül-

tek. Nem tűrik ugyan Romániában sem a kommunista agitációt, de még a kommunista felfogást sem, de a multban való szerepléséért senkit sem üldöznek. Románia régi részében a munkásság birtokosa minden polgári jognak, a parlamentben és a kormányban képviselte volt, sőt a belügyi társaság is egy ízben a szocialisták kezében volt. Mindentéle bémozgalmat, sztrájkot, mindenféle nemzeti agitációt a munkásság szabadon üthet. Sajtója a legorganizáltabb. Táborában a szélsőséges és a mérsékelt irányzatoknak is vannak képviselői.

— Annál rosszabb azonban a munkásság politikai helyzete Erdélyben. Az olcsó élet és a munkálatom megvalósulása ugyan, a kivételes állapotok azonban minden szervezkedési jogot, valamint a sajtó és a vélemény szabadságát korlátok közé szorították. A gazdasági szervezkedést többnyire engedélyezte a katonai hatóság, de az így alakult szakszervezetek politikai működését megtiltotta. Dr. Rozvány ügyvéd, az olasz fogásból visszatérve, megszervezte Kolozsvárt az erdélyi és bánáti munkásság központi titkárságát és ez lesz talán az első kapocs az erdélyi munkásság vezetői és a nagyromániai munkásvezérek között. Eddig csak egy ismert román munkásvezér, Fluierás exponálta magát az erdélyi magyar munkásokért.

— Averescu kormányrajutásával a munkásság aspirációját is érvényesíteni fognak, mert Averescu ismert liberalizmusa garancia arra, hogy a munkásság szabadon nyilváníthassa akaratát a választásokon.

Magyar—német parasztszövetség alakult Budapesten.

Bécs, május 25. Budapesti jelentés szerint a német—magyar parasztszövetség vasárnap tartotta alakuló ülését. A szervező bizottság nevében Steuer dr. nemzetiségügyi államtitkár ismertette az új szervezet célját, amely abban áll, hogy megóvják a hazafias maggyöződésű németiséget hivatalan »al'deutsch« agitátorok üzemeltől és hogy létrehozzák a németiség és a magyarság között az együttműködést. Bleyer dr. nemzetiségi miniszter üdvözlő beszédében többek között a következőket mondotta:

— Mi németek nem leszünk hűtelenek a német hagyományokhoz, hanem híven kitartunk a magyarság mellett, amelynek kulturmunkájában ezer év óta részt veszünk. A szövetség elnöke, Steuer dr. választotta meg, aki programjával a magyarországi németiségnek keresztény hazafias szellemben és demokratikus irányban való megszervezését tűzte ki. A szövetség biztosítani akarja együttműködését a már létező mezőgazdasági egyesületekkel.

Két hét múlva készen vannak a munkásházak

A városi tanács az 1920. év költségvetési előirányzatába egy millió koronát vett fel a közmunkák megkezdésére végett. Munkatársunk ez ügyben tegnap kérdést intézett Kőszeghy József főmérnökhöz, aki a legsürgősebb közmunkákról a következőket mondotta:

— Halaszthatatlanul sürgős feladat, már egészségügyi szempontokból is a Paris patak csatornázásának elkészítése. Hasonlóan sürgős a Körös partfalának biztosítása is. Ezekre a munkálatokra vonatkozó tervek már készen is vannak és ahogy a szükséges fedezetet megkapjuk, a munkát meg fogjuk kezdeni.

Utálhelyezési munkálatokat is fogunk végezni. Az új vízműtelephez vezető utnak, a Miskolczydombra vezető meredek részét át kell ugyanis helyezni, mert különben nem tudjuk a szén szállítást lebonyolítani. A vízműtelepnek különben most fogunk két 100 lóerős szivattyút beszerezni, hogy a vízellátást biztosíthassuk.

Mint az ismeretes, annak idején a város elhatározta munkásházak építését. Az első két ilyen munkásház már el is készült, most folynak a befejező vízvezetési és hasonló felszerelési munkálatok. Két hét múlva 12 modern két szobás lakást adhatunk át a közhasználatnak. Minden lakáshoz természetesen van konyha, éléskamra, angol clozet és fürdőszoba. Sajnos azonban, fürdőkádakat nem tudunk beszerezni és így azokat a lakók, mindaddig, míg Bécs és Prága felé meg nem kezdődik a szabad forgalom, nélkülözni lesznek kénytelenek.

Amerikai

férfi, gyermek és női

harisnyák és rövidáruk
HOFFMANN

SAS-PASSAGE 83.

KEFE

és FÉSÜ

legjobb anyagból csak **SZABÓ I.** fésű és díszműruházában szerezhető be **SAS passage 42.**

Uj rófos üzlet! Rosenberg

SAS FÖBEJÁRATNÁL

Lüszter, paplangloth, lepedővászon és kékfestő
Nagyban és kicsinyben.

Glosszák a vasárnapi viadalról.

Törekvés—NAC 4:2 félidő (4:0).

A vad szokásokban gyökeredző bika-kiadásokra emlékeztetett. Valaha Se-villában és Barcelonában tódulhatott úgy a nép kedvenc torreadorjának nagy mérközésére, mint amilyen mo-hóságokkal kapkodták vasárnap dél-után a jegyeket a remegő izgalommal váró Törekvés—Nac. football-mérkő-zésre. Barcelonában a hölgyek ruháin az egyetlen torreador színeiben pom-pázó szalagok ékeskedtek, itt a szél az egyetemen színeiből összeállított lenge női ruhákkal enyelt. A köz-szég kedélye túlfűtött, az idegek szinte a megpattanásig feszültek, szintugy a játékosok is remegve áll-nak ki a „platzra”, — lehet-e ilyen körülmények között sportról be-szélni? Nem, ez az egész egy valódi viadal volt, de mert megmozgatta az egész várost, erről csak odavetett, kiragadott momentumokkal tudunk be-számolni.

A fenőtteknél, sőt a hölgyeknél is sokkal izgatottabbak a gyerekek, akik valóban tényleg őszinték, ők még nem divatból drukkolnak egyik, vagy másik egyesületért, náluk ez még szent meggyőződésből fakadó lelke-sedés.

Egy drága kis fiú, lehet hét éves, kopaszra nyírt, fehér ruhában áll a fenntartott helyek előtt és beharapott ajakkal, összeszorított öklökkel figyeli a játékot. A Nac nak drukkol. Mint hajlékony fát a szél, úgy hajol a drága kis gyerek mindig a labda irá-nyában és mikor megesik az első gól, kitör az izgalom: keserves sírásra fakad.

Két testvér. Fiúk, az egyik talán hat, a másik nyolc éves. A nagyobbik mellén ott van a Törekvés jelvénye, a kisebb Nac-párti. Mikor a Törekvés az első gólt rugja, a nagyobb uj-jongva kitör, a kisebb öklöbe szorítja a kezét és nekiugrik. Összevereked-nek, alig lehet szétválasztani őket.

A nők Rajongó sportemberek. Az első félidő eredménye a várakozáson felül meglepő: 4:0 a Törekvés ja-vára. Hölgyek hazaszaladnak az ott-honlevőkhöz, viszik a hirt és futva, kipirulva érkeznek vissza. A hajuk lebomlott, ruhájuk gyűrött, nem fon-tos, egy kérdés van csak: egyenlité a Nac?

De hiába minden fogadás, hiába a játékosok minden biztatása, a Nac nem tudott egyenliteni, csak kettőt.

A fogadások. Szinte hihetetlen: negyven-ötvenezer koronákban fogad-nak az emberek, lehetetlen módon. Egy hadimilliomos 25000 koronába és egy új homokfutóba fogad, hogy a Törekvés rugja az első gólt. És megnyerte a fogadást. A jegyekért ötven—százszoros árakat fizettek.

Hétlőn a korzón a Törekvés em-berei spárgára kötve, zöld-fehérral díszített rákot vittek végig és magya-rázták: „Halad a Nac!” A nacisták pedig szomorú arccal nézik a jele-netet.

És mit kaptak a játékosok? Igé-retet és valóságot? Beavatott sport-

körökben tudni vélik, hogy a Tö-rekvés játékosai összesen 52000 ko-rona értékű ajándékot kaptak és a közönség a vállain vitte ki őket a pályáról, megérdemlik. Ezzel szem-ben a Nac csak ígéretet kapott.

Igy egy lelkes sportleány megígérte

Színházi élet Budapesten.

III.

A debreceni színtársulat Bu-dapesten vendégszerepel május 15. óta, a Fővárosi Orfeumban ifj. Heltai Jenő vezetésével. Válogatott izlésű és változatosan összeállított programmal lépett a debreceni színtársulat a bu-dapesti publikum elé és olyan meleg fogadtatásra talált, hogy a társulat komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy állandóan Budapesten maradjon.

A megnyitó előadásán Strauss híres operettje a „Cigánybáró” ke-rült bemutatásra. Száft Hilbert Janka, Cifrá Elek Mária, Mirabellát Egved Lenke, a zsupánt ifj. Heltai Jenő, Gábor diákot pedig Székely Gyula játszotta nagy és őszinte sikerrel. A második darab, amint a vendégsze-replő társulat játszott, Lehár Ferenc „A falusi kislány Pesten” című operettje volt.

A Belvárosi Színház Rákosi-reprize kellemes szenzáció erejével hatott a színházi és irodalmi körök-ben. A darabról, melynek első elő-adása ezelőtt 25 évvel volt a Nem-zeti színházban, az ősz szerző, Rákosi Jenő, a következőket mondotta:

— A „Báró levelei” premier-jéről nem élek mondanivalóm van. Az akkori szereplők javarésze már meghalt, így nem akarom részletezni az első előadás hibáit. A balsikert éppen az okozta, akitől a sikert vár-tam: Ujházi Ede. Rosszul fogta meg a dolgot és a végén, egy vig-játékalakból lapos operettfigurát csi-nált. A dolog engem nem bántott, mindég arra gondoltam, hogyha jó az a darab, akkor idő múltán ugyis feltámasztják, ha pedig rossz, akkor maradjon ott, ahová az első előadás után süllyedt.

A „Báró levelei” reprizének terve úgy vetődött fel, hogy eljött hozzám Bárdos Artúr és megkérdezte tőlem, hogy nincs-e valami kifogásom a darab felújítása ellen. Ez alkalommal vetődött fel az a gondolat, hogy a darabot egy régebbi korba helyezzük vissza és így játsszák biedermeier-kosztümökben. Én ugyan ezt irrele-vans dolognak tartom, mert ezek csak külső motívumok, amiknek csak a cícomáknak felül a közönség előtt van értelme.

A színpadi termelés ma éppen olyan gazdag, mint volt azelőtt Buda-pestben, a mindig újdonságra éhes kö-zönség városában. Minden színház-nak meg van a maga szenzációs kasszadarabja, amelyet dacára a majdnem elviselhetetlen drágaságnak, esténként zsúfolt nézőterek előtt ját-szik. A tulnyomó részben külföldön tartózkodó favorit szerzők ugyan nem adnak újat a budapesti színpadoknak, de támadtak helyettük újak, akik ha talán egy kissé gyengébb darabjaik-kal is, de azért a régiekkel vetél-kező sikereket érnek. És hiába a legszélsőségesebb, radikális kereszt-tény irányzat, a zsidó színészek leg-

nekik, hogy a győzelem esetén mind-egyikjük részére, attól a lánytól, akitől akarják, öt-öt csókot eszközöl-ki. A csókok füstbe mentek, de amint értesülünk, a legközelebbi győzelem-nél a lemaradtak meg fogják még kapni ezt a legszebb jutalmat.

nagyobb része ma is játszik éppen olyan sikerrel, mint a nemzeti forra-dalom, vagy a proletárdiktatura alatt és bizony a zsidó szerzők darabjai is színre kerülnek.

A Vigszínház legutóbbi két be-mutatója a „Nagyvilági nő” és Csehov darabja, a „Wanja bácsi volt, mind-kettőben a női főszerepet Gomba szőgi Frida, a súlyos sebesüléséből végleg felgyógyult művésznő játszotta, ha lehet, régi magyarszínházi sikerrel felülmutató osztatlan sikerrel.

A Belvárosi Színház utolsó két szenzációja egy komor dráma, a „Gyermektragédia” és Lakatos László vigjátéka a „Menyasszony” voltak. Lakatos új darabja franciás mű, könnyed és vidám, emellett de-rűsen lengi körül az a bizonyos bu-dapesti vidám tónus, mely kedvelté teszi a magyar főváros közönsége előtt a színpadon mozgó figurákat. Az egész vigjáték tipikusan pesti, — természetes tehát, hogy óriási si-kere volt.

A Király-színházban a szezon slá-ger operettje, a „Cigánygrófné” volt Lábass Jucival és Rátkay Márton-nal a főszerepben.

Az Andrássy-uti színház pedig nemrég mutatta be „A rendőr főnök jó fiú”, Courteline híres egy-felvonását. A Revü Színház „Szép Helénát” újította fel.

Ezek mellett a színházi hírek mel-lett természetesen lehetetlen la sok kabaré, orfeum és kisebb színházak havonta, sőt gyakrabban is változó műsorairól megemlékezni.

Ime; ez Budapest, a mindig szó-rakozó és mindig mulató főváros. Akárhogy fordul is az idők és a po-litika kereké, ez nem érinti, — na-gyon helyesen, — a kulisszák vilá-gát. Az írók és színészek és min-denki más, nem felejtik el, hogy minden politikán felül kell emel-keznie a művészetnek, még akkor is, ha itt-ott kisebb epizódoként a poli-tika szolgálatába kényszerítik. Tudja jól a magyar fővárosban mindenki — mert ez az életünk színházi élet nemcsak szórakozás — hogy az or-szágot ért szerencsétlenségből csak egy kiút van és ez: a nemzet kul-turájának a lehető legmagasabbra való emelése, mert végeredményében mégis csak ez marad az örökké élő igazság, amely maga alá rendel min-den más érdekét és egyedül képes arra, hogy az emberiség jövőjé-ből boldogságát biztosítsa.

HABUTORTAKAR
vásárolni, ne adjál! az
újat hársóvárhelyre és tekintse meg
SZÉKELY és RÉTI
Erdélyi és Butorgyár Rt. ha-
talmas szépen berendezett
butortermét
Nagy választék-egyszerűbb és
egész tüneményekben, jutá-
nyos árak, szolid kiszolgálás

MÁSOLAT.

N. 934. 19—4—1920. Hadügy-miniszter. A VI. hadtest parancs-nokságának.

A hadügyminiszter értesíti róla, hogy sok rokkantnak nem for-gott fenn a lehetőség, hogy ala-posan kezeltessek a dicsőség-szerző sebek gyógyítását, amelyeket a háború alatt szerez-tek, tisztelettel kérem, szíveskéd-jék a következő irányokban in-tézkedni:

Az összes meg nem gyógyult rokkantak a katonai kórházakban felveendő és ingyen kezeltendők teljes felgyógyulásukig.

A felvétel minden formalitás nélkül történik, csupán a személy-azonosság igazolandó, amelyet a rokkant a kórházba való felvétel iránti kérelmével egyidejűleg esz-közöl.

Súlyos esetekben, amikor az orvosi beavatkozás sürgősen szük-séges és mikor a rokkantnak nincs az azonossági igazolvány a kezében, semmi nehézséget nem szabad támasztani, hanem az ille-tőt fel kell venni és személyazo-nosságát utólag igazolhatja.

Ezek az intézkedések közérde-kűek lévén, a legszélesebb körben nyilvánosságra hozandók, hogy az érdekeltek a legtovábbi helyek-ről és legkisebb községekből is tudomást szerezhessenek róla.

Ráscanu, tab. hadügyminiszter.
A hitelességért: Voda hgy.

HIREK

* **Scotus Viator Nagyváradra jön.** Scotus Viator, a világszerte ismert angol publi-cista (tulajdonképeni nevén: Se-ton Watson dr), a jövő hó folya-mán, keleteurópai körúján Nagy-váradot is meglátogatja. A me-gyei prefektura már megkapta az értesítés Scotus Viator érke-zéséről.

* **Esküvő.** Schmelcz Eruska és ifj. Farkas Lajos jegyezek. (Minden külön értesítés helyett.)

* **Dr Barta Andor** születés-és nőorvos rendelését Rákóczi ut 23/a alatt (a villamos „Schlauch-ter” megállójánál) ismét meg-kezdte, d. e. 8—10. és délután 3—5 ig.

* **Baja lesz Bács megye ideiglenes székhelye.** Bácskal lapok szerint azok a tisztviselők, akik esküt nem tettek s akiket emiatt a szerbek kiutasítottak Zomborból, azzal a kéréssel for-dultak a magyar kormányhoz, hogy Bács megye közigazgatását szervezzék ujja. A megyének ideiglenesen Baja lenne a székhelye, amelyet a szerbek állítólag legközelebb kiűritenek.

* **A villamosmű felügyelő-bizottsága** május hó 27 én, csütörtökön délután négy órakor a városháza bizottsági termében ülést tart.

* **Adakozás.** Forman Sándor 20 koronát adományozott kiadójavaink utján a népkönyha céljaira.

**Sas főbejáratnál
megnyílt**

DEL=KA

**Női és férfi divat-
áruház**

Lukács Ödönék Nagyváradra érkeztek.

* **Ujabb amnesztia.** Bukarestből jelentik: Az „Avantul” katonai köréből úgy értesül, hogy a hadügyminisztérium újabb amnesztia rendeletét készít elő. Hír szerint arról volna szó, hogy amnesztiát kap katonai véikeseknek néhány kategóriája, amelyek az előző amnesztia rendeletekből kimentek.

* **A Vomácska-zeneiskola hangversenye.** Nagyvárad zene-kultúrájának egyik legrégebbi és leg-hívatottabb munkása Vomácska József zenetanár, aki mint előadóművész és pedagógus már régen kivívta az osztatlan népszerűséget. Vasárnap délután fog beszámolni növendékeinek ez évi haladásáról. Az iskolai hangverseny olyan bő és tartalmas programot nyújt, amit egy magasabb nivójú hangverseny is szívesen jegyezne. A hegedű-, zongora-, ének-, magánzszámok mellett az intézet 30 tagú vonós zenekara is szerepelni fog. Arányi Ilus éneke és Seregély Ilona hárfajátéka kivételes szenzációt fog kelteni. A hangversenyt vasárnap, május 30-án, délután 5 órai kezdettel a Vigadó nagytermében tartják meg.

* **Fogorvosi rendelő.** Dr. Sajósi György és dr. Bauer Albert fogorvosok együttes rendelőjével megnyílt Rimanóczy-utca 12. sz. (földsz. 2). Rendelési idő délelőtti 9—12 és délutáni 3—5 ig.

* **Magyar nyelven is megjelenik az erdélyi hivatalos lap.** A polgármesteri hivatalhoz értesítés érkezett, melyben a kormány tudatja, hogy az erdélyi hivatalos lap, a „Gazeta Oficiala” első számától kezdődően vissza-mendőleg magyarul is meg fog jelenni. Ez az intézkedés a városi adminisztrációt nagyon megkönnyíti, amennyiben feleslegessé teszi az eddig csak román nyelven megjelent rendeletek magyarra való lefordítását.

* **A vasárnapi sportesemények hatása** alatt tegnap délután a Piata Udriin (Szent László téren), heves szóváltás keletkezett K. J. és K. A. urak között. Előbbi a Törekvés és utóbbi a Nac. tagja, — ezt ügyebár mondanunk sem kell. „Heves szóváltás”, — ez igen szép kifejezés, amely azonban igen csúf volt a város legexponáltabb terén, különösen akkor, amikor ügyvezetett inzultusú fajult, K. A. feljelentést is tett a rendőrségen. Múltóztatik látni, milyen hullamokat var egy football-mérkőzés Nagyváradon. Angliában ugyanez az eset. Ott sem történnek politikai kérdésekkel, ha match van. Az emberek nem válnak: panem et circenses.

Hatékkel ezelőtt jelezte már a Nagyvárad Napió, hogy a kolozsvári hadbíróóság által elítélt nagyváradai összeesküvők: Cserey alezredes, Lukács Ödön és a többiek ügyének újabb tárgyalása Nagyváradon lesz. Május 17-én számukban pedig arról adtunk hírt, hogy a nyolc elítéltet a legközelebbi napokban Nagyváradra hozzák.

Tegnap délután a kolozsvári személyvonattal meg is érkeztek az elítéltek: Lukács Ödön, Cserey Vilmos ezredes, Csécsi Nagy Imre ezredes, Szunyogh Albert őrnagy, Birha Sándor alezredes, Csapó Lóránd főhadnagy, Orley György királyi közjegyző és Jankovich Tivadar törvénytáji bíró. Kísérőjükben egy főhadnagy és hat szuronyos katona volt.

* **Artisták és Varieté színészek tömeges távozásá Nagyváradról.** Nagyváradról a legutóbbi időben igen sok artista utazott el és ez a különös kis kivándorlás még egyre tart. A kabarészinészek közül a napokban utazik el Ivánfi Jenő, aki korábban a Szigligeti színház tagja volt és most Kolozsvárra szerződött. Temesvárra megy Jaulusz Morini, ez a kedves, mulatós, eredeti groteszk komikus, aki oly sokszor és oly hosszú időn át neveltette a váradiaikat. Vele együtt távozik Dóri G. a, Bonbonniere legjobb előadó-színésznője. Deák Kornél is velük megy. Deákot jól ismeri Várad, egy évig volt a Szigligeti színház tagja, azután kabarészinész. Most Jaulusszal megy, aki Temesvárott a Jaulusz mulató igazgatója lesz. Valószínűleg ott is megszerelik a kedves Jauluszt, mint itt szerettek, őt és társait is, akiket vándorsorsuk most más „stációra” visz.

* **Százhuszonöt wagon gabonát kap a megye.** Jelentékeny enyhülés lesz érezhető már a legközelebbi napokban a megye közéletében. Tegnap ugyanis értesítés érkezett, hogy Bukarestben bevonulról 70 wagon tengerit és 55 wagon búzát Bihar-megye részére. A szállítmány őrzésére kísérszemélyzei utazott Bukarestbe.

* **Az Aradi Törekvés Sport Egyesület Váradon.** Ugy látszik a 3 nagyváradai vezető sport egyesület igyekszik egymást túlszárnyalni abban, hogy minél szenzációsabb műsorral lepje meg városunk sportkedvelő közönségét. Ugyanis az Egyetértés Sport Kör vasárnap, május 30-án látja vendégül az Aradi Törekvés Sport Egyesületet, mely Arad legjobb csapatai közzé küzdött föl magát az utolsó két évben. Anynyival is inkább figyelemre méltó sportesemény lesz ez a vasárnapi program, mert városunkban csaknem egy évtized óta nem szerepelt aradi football csapat. Az Egyetértés vezetősége az utazási nehézségek dacára semmi áldozatot nem kímélve

Megérkezésük után nyomban az étterembe mentek, ahol megebe-deltek. Az étteremben Lukács Ödön és Orley György egész családja mindvégig ott ültek, de beszélgetést az elítéltekkel csak a kíséző főhadnagy jelenlétében folytathattak.

Munkatársunk a pályaudvari étteremben felkereste az elítélteket, akik — Lukács Ödön és Cserey alezredes kivételével — régi jó színükben vannak. Valamennyien a legfőbb létezőbb lelki nyugalommal és bizalommal tekintenek jövő soruk elé.

Ékezés után kocsira ültették mindnyájukat és az ügyészség fogházába szállították. A tárgyalás időpontjáról még semmi pozitívot nem lehet tudni.

kötötte le az Aradi Törekvést csak azért, hogy a nagyváradai közönségnek már egyszer alkalma legyen az aradi csapat játékában gyönyörködni a sportkedvelő közönségnek. A vendégcsapat fogadtatására az esemény nagyságához méltó előkészületek folynak. Jegyek már csütörtököl kezdve elővételben válthatók a Kádár cégnél, Rákóczi-ut 1. sz.

* **Mészárosok az árvizsgáló bizottságnál.** A nagyváradai mészárosok és hentesek tegnap küldöttségükkel keresték fel a városi árvizsgáló bizottságot. A küldöttséget, melyet dr. Ardelean Jusztin volt képviselő vezetett, az árvizsgáló bizottság előadója, dr. Fráter Kálmán fogadta, akinek a mészárosok elmondták, hogy június 20. koronás maximális ára igen alacsony és kérik az árak felemelését. Az árvizsgáló bizottság a kérdésben szakértőket fog meghallgatni és legközelebbi ülésén dönt a mészárosok kéréséről.

A nagyváradai Zsidó Leányegyletnek adakoztak: Dr. Welmann Izso és neje 10 éves házassági évfordulójuk alkalmával 1000 koronás alapítványt tettek, Fried János és neje fiuk születése alkalmából 500, N. N., N. N., N. N. 50—50, Klein Hermann, Grosz Ilus 100—100 koronát, mely adományokért hálás köszönetet mond az Elnökség.

* **Kié a tejfel?** Tegnap a piacon egy kis csupron összeveszték Klein Adolf és Rosenfeld Fáni. Egyik a másik kezéből rángatta ki a csuprot:

— Enyém a tejfel!

— Én kértem először...

Addig rángatták, míg a csupor megsokalta a dolgot, a földre esett, el nem törhetett, mert jól össze volt drótozva. De a tejfel kifolyt. Nosza, felszalad a három perlekedő a rendőrbíróaságra, mert a kárt senki sem akarta vállalni:

— Ő rángatta, én nem rángattam...

Biró József rendőrbíró salomoni egyszerűséggel elrendelte, hogy a két vevő fizesse ki a tejfel árát, mire a kofa, Muntean Nastazi, még mielőtt pénzt kapott volna, kijelentette, hogy nem tud viszádni. A felizgatott kedélyek csak délben csillapultak le.

SZÍNHÁZ

NETI MŰSOR:

Szerda: Pacsirta.
Csütörtök: Csárdáskirályné.
Péntek: Kaméliás hölgy.
Szombat délután: Bob herceg, este: Kaméliás hölgy.
Vasárnap délután: Vasgyáros, este: Császárné.

Szinielőadások a Kath. Körben. A kolozsvári román társulat vendég-szereplése idején — kedd, szerda, csütörtök és pénteken a Szigligeti színház társulata a Kath. Körben tartja előadásait. Kedden Az ártatlan Zsuzska, az órlási sikerrel felújított Gilbert operett lesz műsoron. — Szerdán a bájos zenéjű Lehár operett a Pacsirta kerül színre. — Csütörtökön Tarnay Terus fellépésével az operett műsor legkedveltebb darabja a Csárdáskirályné kerül előadásra.

A kaméliás hölgy pénteki repülése a színházi hét legérdekesebb eseménye. Dumas világhírű remekének címszerepében Jósika Mici adja ismét bizonyosságát kimeríthetetlen sokoldalúságának. A Kaméliás hölgy pénteken a Kath. Körben és szombaton a Szigligeti színházban kerül színre.

A császárné az őszinte nagy sikert aratott kedves operett vasárnap este lesz ismét műsoron Aggházy Meliadával a címszerepben.

Az Apollóban ma „Az eskü” címen rendkívül érdekes tartalmu milánói film van műsoron, mely egy előjáték és 3 felvonásban kerül bemutatásra a milánói „Scala” színház művészeinek játékával. E kitűnő képet megelőzi egy két fevonásos bohózat „Töke befektetés” címen. Az előadások este 7 és 9 órakor kezdődnek. Jegylovétel délelőtti 11—12 ig és délután 6 tól. Holnap ez a műsor utoljára látható.

Gróf Monte Cristó. A jelenkor legnagyobb és legszebb filmje idősbb Dumas Sándor világhírű regénye 8 részben 31 felvonásban a Vigadó mozgóban kerül bemutatásra június hó 3-tól kezdve. Egy-egy részlet 4 napig lesz műsoron. Bővebben a naplapok és színlapok.

NYILTTÉR

Nyilatkozat.

A Bonbonniere igazgatósága a Nagyvárad Friss Ujság tegnapi cikkére vonatkozóan üzleti tisztessége érdekében a következőket jegyzi meg: A gázikat a bezárás napjáig a tagok pontosan megkapták. A bezárás nem úgy történt, mint a Nagyvárad Friss Ujság hamis adatok alapján megírta, hanem egyszerűen hatósági intézkedésre. Az igazgatóság egyelőre a kinyitást nem is kérelmezi, mert nyári szünetet akar tartani.

Rothbart Károly.

Mindazon rokonaink, jóbarátaink és ismerőseinknek, kik drága halottunk végtisztességén megjelentek és részvételükkel fájdalmunkat enyhítették, ezúton mond hálás köszönetet

Winkler Sidor és családja.

Rosenzweig Róza

Str. Cosbucs (Szalárdi-utca) 9. szám.
Fiók: Str. R. Ferdinánd (Rákóczi ut) 12.

SAVOLY

Azuree „Piver”

Violetta „Coty”

Orchidee „Roger & Galtett”

La Finette „D’Orsay”

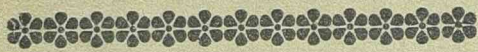
Ydeal „Houbigant”

ILLATSZERTÁRBAN KAPHATÓK

Parfümök

ÉRKEZETT

elsőrangú cipővászón és férfi ruhavászón, valamint celluloid, fehér ringli, D. M. C. himző, kötő és horgoló pamut. Magnérium finom női harisnya és gyermek sokni. Raktáron van finom fűző 400 koronától feljebb.

Dr Sepianu Al.

Str. Sf. Ladislau (volt Körös-utca 21.)
belgyógyász és a bujakóros (siphilis)
betegségek szakorvosa. Gyógyít:
neosalvarsan (Ehrlich 606) és higany-
nak az erekbe való injekcióival.
Primár, secundár és tertiár esetek-
ben is. Rendel 8-9-ig délelőtt és
2-6-ig délután.

Dr Gáspár Miksa

Ingatlanforgalmi és kereskedelmi ügy-
nökségi irodáját megnyitotta
Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-u.) 5. l. em. 2.

Foglalkozik mindennemű
ingatlanok eladásának köz-
vetítésével, elfogad ipar-
mezőgazdasági és keres-
kedelmi cikkek aladására
és vételére vonatkozó meg-
—:—: bizásokat. —:—:

Dela Sedrie Ordenale a Orasului
Oradea-Mare.

4686—1920. sz.

HIRDETMEŒY.

Nagyvárad város árvaszéke a fe-
lerészben kiskoru Guttman Klára
tulajdonát képező a nagyvárad 1587
sz. betétben A. III. 1-3 sor és IV-
1—7 sor számok alatt felvett a
Szálka dűlőben fekvő telekkönyv
szerint 6 hold 1458 □ öl térfogatu
részben téglagyártásra már kihasz-
nált telket, részben meg ki nem
használt szántóföldet, valamint a
rajta levő tábori kemencét, cserép-
égető, cserépszáritó szint s egyéb
épületeket nyilvános szóbeli árve-
rés útján eladja.

Az árverés f. év. június hó 2-án
szerda d. e. 11. órakor fog meg-
tartatni a Városháza II-ik emelet
40. sz. alatti hivatalos helyiségében.
Kikiáltási ár 123000 korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 szá-
zaléka, magasabb vételi ajánlat ese-
tén a megígért vételár 10 százaléka
nyomban kiegészítendő.

Az árverési feltételek a hivatalos
órák alatt az árvaszéknél meg tud-
hatók.

Oradea-Mare, 1920. május hó 22.

Dr Istvánffy
presidente.

Szesz és szeszestitalok

nagyban. Legfinomabb likőres-
senciák. Általános kereskedelmi
ügynökség. Árak beszerzésére
és eladására megbízásokat el-
vállalunk

Gárdos si Bornstein

ARAD, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40. sz.

Favágást

villamos körfűrészrel olcsón
vállalok

Kamuti Imre

electrotechnikus

Strada Alexandria (Teleky-u.)
3. sz. l. emelet.

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

**Szélesebb körű ös-
meretség hiányában le-
veleznék megismerkedés
céljából feltétlen intelli-
gens fiatal urileányokkal,
leveleket «Vidéki» jel-
igére e lap kiadójába
kérek.** 449

ADÁS-VÉTEL

**Használt, jóállapot-
ban levő tankönyve-
ket, valamint szépro-
dalmi és műszaki köny-
veket magas árban ve-
szünk Láng József utó-
dai könyvkereskedés.**
2014

Beöthy Ödön-utca
3 lakásos ház kerttel el-
adó. Dr Várdi, Parcul
Traján (Széchenyi-tér) 12.
délután 4-6 között. 497

Templom-utca 8. sz.
ház eladó. Dr Várdi,
Parcul Traján (Széchenyi-
tér) 12. Értéslés délután
4-6 között. 498

**Villa az alsó Körös
oldalon 8 szobával, nagy
plncével, Istállóval, kis
szőlővel, gyönyörű park-
kal eladó. Értéslést ad
dr Várdi, Parcul Traján
(Széchenyi-tér) 12. dél-
után 4-6 között. 496**

**Beköltözhető házak,
lakások, központban tel-
kek, bérházak eladók. Ér-
tekezhetni Mikussaynál,
Kaszárny-u. 2. 14-4 ig.**
495

**Világos új fehér
hálószoba eladó.** Cim
a kiadóban.

**Ládák nagyobbak és
kisebkek eladók. Megte-
kinthető ma d. e. 10-11
óra között Körös u. 12.**

**Egy gyönyörű szép
brácsa (viola) hegedű
tokkal együtt, olcsón el-
adó. Cim a kiadóban. 474**

**Többféle butorok,
rodrony, új alomium
kávédaráló eladó Szent
János u. 25.**

**Egész új gyapjuszövet-
függönyök, futószönye-
gek, csipkefüggönyök,
dupla ágylertő, hencser-
takaró, plüsch asztal-
ritő, szalon szőnyeg, két
darab bordó ágylertő,
asztalterítő, nagy ebéd-
szőnyeg eladó Lakatos-
utca 3.**

**Női cipők eladók,
ugyanott különböző női
ruhák. Körös utca 12.**

**Egy fehér gummlke-
reku gyermekkosci eladó
Száda Pável-utca 20. II.
emelet.** 494

**Nagy ebédőszőnyeg
eladó Str. Szaroveszky-
utca 1.** 2011

**Egy Meidinger kályha
eladó Szaniszló u. 13.**
4041

**Teljes jó felszál desz-
kák 20-25 drb. eladó
Rákóczy-utca 3. szám.
(Velenec) baira 3. ajtó.**

ALLAST NYER

**Gesucht wird für die
Verlagsbuchhandlung Ig.
Hertz Bukarest Calea
Victoriei 3 ein Leiter der
deutschen Buchhandlungs
Abteilung. Bewerber ha-
ben schriftliche Gesuche
einzusenden.**

**Keresek három gyer-
mekem mellé németül
beszélő és zongorát játszó
nevelőnt. Franciául be-
szélő előnyben [részesül].
Javadalmazás megegye-
zés szerinti. Engel Ösz-
kár Marosvásárhely.
Nyugdíj palota.** 4040

**Vidéki malomba gé-
pészt, vagy vasmunkást
keresek. Csakis perfekt
szakember jelentkezzen.
Ajánlatok a Jegyirodába.**
4039

**Házvezetőnt, ki a
főzést vállalja, felvétetik
magas fizetéssel. Varrni
tudók előnyben. Cim a
Jegyirodában.**

**Megbízható komoly
házvezetőnt keresetlek
vidékre. Ajánlatokat a
Jegyirodába.** 4038

KÜLÖNFÉLE

**Egy jómeneteli üzlet-
hez a Bémer-téren társat
vagy társnőt keresek két-
százötvenezer korona
késpénzzel, fényes meg-
élhetés. Felelő iroda Sir.
Páncul Carol (Szilágyi
Dezső-utca) 6.** 500

**Negró Apretur
Politur
Tentapor
Cipőfehérítő
Cipésszerszámok
minden mennyiségben
STERN MIKLÓS**

bőr és cipésszellék
kereskedés
Str. Avram Jancu (Kossuth-u. 9.)

**Házak kisebbek,
nagyobbak, bérházak
eladók. Jelzalog köl-
osönöket kleszközölők,
házaladásokat vállalok.
Dr Várdi Ödön ügyvéd
Ingatlan forgalmi irodája
Pareul Traian (Széchenyi-
tér) 12. szám. Értéslés
délután 4-6 óra között.**

**Perzsa-
szőnyeget**

és régiségeket ma-
gas áron vesz, ki-
tűnő hangu konzert
rövid zongora eladó

Sternberg régiséghesh.
Piața Unirii

Szt László-tér.

Olesó áron

lehet férfi és női tavasz-
cipőket beszerezni

gyermek cipőkből

különösen nagyválaszték
minden színben, nagy-
ságban és minőségben.
Prima gumi sarok
minden nagyságban kap-
ható **ZSIGMOND és
ADLER**

„FECSKE”

cipőáruházban Str. Nicola
Jorga (Zöldfa-utca 8.)
Békabolt mellett

SUSZTER

és SZABÓCÉRNÁK

kellékek, DMC.
hímző- és kötő-
pamutok, min-
den rövidáru-
cikkek a legol-
csóbban FISCHER
SALAMON rövidáru
nagykereskedése-
ben szerezhető be.
Saspassage 25.
Eladás kicsinyben és nagyban.

**Kátrány-
papírt
készít**

Kondor Dezső

Nagyvárad.

Înștiințare

Se aduce la cunostinta celor in-
teresati, ca la Corpul Vanatorilor in
Oradia-Mare sunt vacante patru lo-
curi de *dactilografi* si patru locuri
de *registratori civili*, retribuiti cu
una mie (1000) si *una mie treisute*
(1300) Lei lunar.

Doritorii a ocupa aceste posturi,
fiind de nationalitate romana, si
cunoscand bine limba, se pot pre-
zenta in ori-ce zi acestui Coman-
dament, prezentand totdeauna cer-
tificate de locul unde si cum au
servit pana in prezent.

Comandamentul Cor-
pului Vanatorilor.

**Perzsaszőnyeg
Ebédőszőnyegek
Garnitúrák**

veszek és eladók
és asztalneműek **Vitraclnél**, Strada
Eminescu Szt János-utca 24.

Oszták-Keleti ipari és kereskedelmi társaság

Austro-Orientalische Industrie und
Handelsgesellschaft

Central: WIEN, VII. Lindengasse 55.
(Telefon: 35 4-43.)

Üzletágai: kereskedelmi, ipari
és műipari árucikkek gyártása,
nagybani vétele, eladása és for-
galomba hozatala.

1.) Textil, rövid, kötött, szövött
és papíráruk, valamint különle-
ges bőripari, műszaki és gazda-
sági cikkek gyártása az érdekkö-
zösségben levő gyárvállalatoknál.

2.) Mindennemű gyáripari be-
rendezések és gépek szállítása,
gyárak felszerelése, valamint szü-
netelő ipartelepek üzembe hozata-
la, esetleg azok értékesítése.
Speciális házi jéggyártó gépek
gyártása és forgalomba hozatala.

3.) Bevásárlási expeditiók szer-
vezése, ezek részére mindennemű
cikkek gyári áron való beszerzése.

4.) Bélyegosztálya nagyban vesz
és elad mindenféle összes álla-
mokbeli bélyegeket, bélyeggyűjte-
ményeket szakszertűen megbecsül
és értékesít külföldi árak mellett.
Mindezen ügyekben készséggel
díjmentes részletes felvilágosítás-
sal szolgál fenti központ, vagy
erdélyrészi képviselőse az **Uj-
városi Takarékpénztár Rt.**
Nagyvárad, Piața Unirii, (Szt.
László-tér) 5. szám. (Kováts ház.)

43—920. szám.

Faeladási hirdetmény.

A Csikszépvízi Szentháromság Se-
gély-Egyesület nyilvános árverésen
eladja a Csikvármegye, Csikmadaras
község határában levő „Barackos”
nevű erdejének ca 85 k. hold terü-
letén a Reg. Silv. 10 F—920. sz.
határozatával kihasználásra enge-
délyezett lucfenyő faállományát, mely
árverés **Szépvíz községben, a Ka-
szinó épületben 1920. évi június
hó 6 án d. u. 2 órakor veszi kez-
detét.**

A vágás területe a barackosi mű-
utttól 0.1—1.5 km., a C. F. R. gyi-
mesközéploki állomásától 12.11 il-
letve 10 km. távolban van.

Az eladás tárgyát képező faállomá-
ny törzsenkénti bemérés szerint
mintegy 21·800 m³ lucfenyő haszon-
fát és mintegy 5450 q lucfenyő
sserkérgét tartalmaz.

A kikiáltási ár 1756840 korona,
bánatpénz a kikiáltási árnak 10 szá-
zaléka. Kihasználás időtartama 1923
év végéig.

A részletes árverési és szerződési
feltételek, nemkülönben a részletes
becslési munkálatok az eladó erdő-
tulajdonos alulírott elnökénél bár-
mikor megtekinthetők.

Olyan ajánlatok, melyek az ár-
verési és szerződési feltételektől el-
térnek, vagy bánatpénzzel ellátva
nincsenek, figyelembe nem vétetnek,
utóajánlatok el nem fogadtnak.

Írásbeli zárt ajánlatok a szó-
beli árverés megkezdése előtt az
árverező bizottság elnökénél nyuj-
tandók be. A megajánlott összeg
számokkal és betűkkel is kiirandó
s az ajánlatban kifejezendő az, hogy
az ajánlattevő az árverési és szer-
ződési feltételeket teljesen ismeri és
magát azoknak feltétlenül aláveti.

Szépvíz, 1920. évi május hó 18-án.

dr Fejér István
egyesületi elnök.

Sírkövek Köfaragó Sírkövek

és Műköipar Vállalat

(a velenoei ltr. sírkert mellett.)
Elvállal a köfaragó és műköipar
szakmába vágó mindenféle mun-
kálathoz gyors, pontos kivitelét

Sírkövek

Sírkövek állandóan nagy választékban
kaphatók jutányos árban. **Sírkövek**

VEGYTISZTÍTÓ

elvállal férfi, női ruhákat, kato-
nai egyenruhákat, szőnyeget,
függönyt, butor-szövetet a leg-
egyszerűbből a legdizsesebb
kivitelig. Teljesen bontatlan
tisztításért a legmeszebbmő
jótállással, jutányos díjazás
mellett.

Borgos Sámuel

(Bazár épület), színház oldal.